

INFORMACIJSKI SISTEM ZA SPREMLJANJE REJE KUNCEV

Rejci, ki v svojih čredah beležijo dogodke, lažje nadzorujejo trenutno in načrtujejo bodočo prirejo. Individualno spremljanje živali omogoča takojšnje zaznavanje problemov in ustrezen odziv nanje. Tako lahko opazijo morebitne plodnostne motnje IN prekomerne izgube. Proizvodni rezultati so ogledalo rejskega dela. Presoja je olajšana, če rejec svoje dosežke primerja z izdelanimi standardi ali rezultati drugih rejcev. To je mogoče le, če zapisovanju podatkov sledi centralna računalniška obdelava. Skupne, primerjalne analize rejcem olajšajo presojo lastnih rezultatov in omogočajo postavitve ciljev. Spodbudile naj bi zdravo tekmovalnost med rejami.

Za potrebe rejcev smo razvili informacijski sistem, ki v svoji podatkovni strukturi predvideva shranjevanje vseh informacij, nastalih v reji. Namenjen je izdelavi analiz in spremljanju rezultatov, pregledu nad čredo in populacijo, ugotavljanju problemov, podpori pri odločitvah, napovedovanju plemenskih vrednosti, odbiri živali in arhivu. Rejec bo rezultate črede spremljal preko pregledovalnikov in s pomočjo analiz. Nekaj je že razvitih, izbor pa je potrebno še dopolniti. Pri tem so dobrodošli predlogi rejcev in drugih uporabnikov. Napovedovanje plemenskih vrednosti pa bo potekalo v računalniškem centru.

Živali, ki v hlevu samo uživajo, rejec pa od njih nima koristi, so z vidika prireje problematične. Na kmečkem turizmu bi lahko rekli, da so te živali na počitnicah. To so recimo kunke s slabo plodnostjo, dolgimi dobami med dogodki, velikim deležem pregonitev, ... Vse te živali rejca stanejo, a za svoje bivanje nič ne "plačajo". Informacijski sistem rejca podpre, kdaj naj določeno žival izloči, pomaga mu pri planiranju prireje (pripusti, praprisitve, ...) in uravnavanju starostne ter pasemske strukture črede. Na podlagi točnih podatkov je v računalniškem centru možno napovedovanje plemenskih vrednosti ter odbira živali. Informacijski sistem v končni fazi služi tudi kot arhiv podatkov. Omogoča dostop do podatkov več generacij, kar je pomembno pri napovedovanju plemenskih vrednosti, hkrati pa so podatki tudi lahko dosegljivi.

Za pregled rezultatov pa moramo podatke najprej vnesti. Vnosna okna, ki so namenjena vnosu podatkov, so prilagojena že obstoječim dnevnikom, s katerih podatke vnašamo (npr. odbira, pripust, kotitev, ...). Ob vnosu je vsak podatek preverjen s poslovnimi pravili, ki preprečujejo podvojene zapise, preverjajo logično zaporedje med dogodki in dolžino intervalov med njimi, onemogočajo vnos podatkov, ki ne pripadajo zalogam vrednosti, ali upoštevajo druge logične povezave med informacijami. Poslovna pravila si lahko predstavljamo kot sito, ki pravilne podatke usmeri v podatkovno zbirko, dvomljive ali nemogoče pa zavrne in zahteva popravke. Vsi nadaljnji uporabniki lahko v elektronski obliki prejete podatke uvozijo, pri čemer se ponovno opravijo iste kontrole kot pri vnosu.

Za potrebe rejcev smo izdelali raznovrstne pregledovalnike, ki omogočajo pregledovanje dogodkov, živali, skupin ali celotne črede. Sumarniki omogočajo pregled prireje po časovnih intervalih ali različno oblikovanih skupinah. Posebno uporabni pa so lahko opomniki, ki v čredi odkrivajo izostanke pričakovanih dogodkov.

Namen je predstaviti uporabnost informacijskega sistema za uravnavanje reje in rejce navdušiti za njegovo uporabo v praksi, saj smo prepričani, da rejci z njim pridobijo kakovostno orodje za vodenje prireje.